

STANDARDY ZEMĚPISU

1. tematický okruh: Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Ročník	9.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-1-01 Žák organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák používá geografické informace obsažené v učebnicích, atlasech, knihách a odborných časopisech. 2. Žák vyhledává geografické informace z geografických databází pro různě velká území např. sčítání lidu. 3. Žák zpracovává informace z geografických databází do tabulek, provádí s nimi jednoduché statistické operace a vybírá vhodné grafické zpracování. 4. Žák vyhledává a hodnotí geografické informace v tištěných médiích – novinách, časopisech v odborných periodikách a umí je citovat podle návodu. 5. Žák rozpoznává geografické informace v různých médiích – televizi, rozhlase, novinách, časopisech a na internetu. 6. Žák vysvětlí výběr vhodného zdroje informace pro vysvětlení odpovědi na různé geografické otázky. Žák umí podat geografickou informaci z místa, které navštívil.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák rozpozná geografické informace. 2. Žák adekvátně zhodnotí a použije odpovídající geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech, v tištěných a elektronických mapách a v dalších zdrojích. 3. Žák vyjádří svými slovy požadované geografické informace o vybraných lokalitách nebo jevech a procesech.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-1-02 Žák používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák umí používat směrovou růžici a určuje hlavní a vedlejší světové strany. 2. Žák dokáže provádět v mapách různá měření, umí sestavit profil určité trasy. 3. Žák umí zakreslit do topografické mapy určité objekty. 4. Žák porovná různé druhy map na základě měřítka a použité legendy a určí míru její generalizace. 5. Žák umí vytvořit mapový náčrt navštíveného místa. 6. Žák umí vybrat vhodnou mapu či jinou geografickou pomůcku pro vysvětlení odpovědí na geografické otázky. 7. Žák prokáže na příkladu dovednost rozboru a interpretace mapy. 8. Žák vytvoří podle zadání tematickou mapu určitého místa, např. mapu využití ploch a navrhne k ní legendu.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák použije při práci se zdroji informací a v následné praxi při zpracování a využití informací odpovídající základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.

Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-1-03 Žák přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák porovnává různé mapy a hledá mezi nimi souvislosti. Žák vyhledává různé druhy map pro analýzu míst, kde se vyskytují možná přírodní rizika. 2. Žák vyhledává a analyzuje jádrové a periferní oblasti na jednotlivých kontinentech a na mapě České republiky. 3. Žák porovnává obrázky nebo fotografie měst z různých míst na světě a sleduje jejich rozdíly či podobnosti. 4. Žák porovnává staré letecké snímky, fotografie či staré mapy území kde bydlí se současným stavem. 5. Žák vymýšlí a testuje hypotézy zaměřené na to, jak ovlivňují environmentální hazardy (zemětřesení, sesuvy, záplavy...) rozmístění sídel a technologie jednotlivých stavení. Žák rozlišuje v územním plánu obce plochy, určené k různému využití a posoudí jeho koncepci.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák rozezná základní geografické objekty, jevy a procesy v pozorované reálné nebo zobrazené krajině. 2. Žák vybere vhodné tištěné nebo elektronické mapy pro hodnocení geografických objektů a jevů. 3. Žák využije nejrůznější další zdroje pro srovnání geografických objektů a jevů. 4. Žák sleduje rozdíly a podobnosti geografických objektů a jevů. 5. Žák dokáže přiměřeně vysvětlit na příkladech vybrané zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy v pozorované krajině.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-1-04 Žák vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák vytvoří osobní jednoduchá myšlenková schémata pro orientaci v regionu. 2. Žák nakreslí mentální mapu oblíbených nebo rizikových míst v obci a okolí nebo mentální mapu s jiným obsahem. 3. Žák srovná vytvořenou mentální mapu s mapou nebo plánem stejného území. 4. Žák využívá mentální mapu k hodnocení objektů, jevů a procesů k prostorovému vnímání a k hodnocení postojů k okolnímu prostředí.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák vytvoří osobní jednoduchá myšlenková schémata pro orientaci v regionu. 2. Žák nakreslí mentální mapu oblíbených anebo rizikových míst v obci a okolí nebo mentální mapu s jiným obsahem 3. Žák srovná vytvořenou mentální mapu s mapou nebo plánem stejného území. 4. Žák využívá mentální mapu k hodnocení objektů, jevů a procesů k prostorovému vnímání a k hodnocení postojů v prostředí.

2. tematický okruh: Přírodní obraz Země

Ročník	9.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-2-01 Žák zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.
Indikátory 2011	
Indikátory 2013	1. Žák popíše postavení Země ve vesmíru. 2. Žák porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-2-02 Žák prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.
Indikátory 2011	1. Žák si vybavuje a na konkrétních příkladech ilustruje tvar planety Země. 2. Žák vysvětlí postavení Slunce a Země v rámci sluneční soustavy a objasní základní rozdíl mezi geocentrickým a heliocentrickým názorem na uspořádání světa. 3. Žák objasní příčiny střídání dne a noci na Zemi. 4. Žák objasní délku trvání dne a noci v průběhu roku (a střídání ročních období) v závislosti na zeměpisné šířce. 5. Žák objasní příčiny rozdílného času na Zemi mezi dvěma místy s polohou na různých polednících. 6. Žák objasní podstatu a smysl časových pásem na Zemi. 7. Žák si vybavuje jednotlivé fáze Měsíce. 8. Žák objasní jednotlivé pohyby Měsíce. 9. Žák objasní a jednoduše graficky znázorní příčiny zatmění Slunce a Měsíce. 10. Žák objasní a jednoduše graficky znázorní vznik dmutí. 11. Žák zhodnotí vliv pohybů Země a Měsíce na život lidí a organismů .
Indikátory 2013	1. Žák uvede konkrétní důkaz tvaru planety Země podle určitých jevů nebo podle zjištění pomocí přístrojů. 2. Žák zhodnotí význam sklonu zemské osy na život organismů a lidí. 3. Žák uvede důsledky oběhu Země kolem Slunce a rotace Země kolem osy a pohybů Měsíce. 4. Žák vyjádří na příkladech vliv pohybů Země a Měsíce na život organismů a lidí.

Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-2-03 Žák rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.
Indikátory 2011	
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák rozliší a porovná jednotlivé složky přírodní sféry. 2. Žák uvede na příkladech příčinné vztahy v krajině. 3. Žák rozliší tvary zemského povrchu.
	Z-9-2-04 Žák porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.
Indikátory 2011	<p>ad atmosféra</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. žák si vybavuje a popíše složení atmosféry, zejména pak jeho spodní části, tj. troposféry 2. žák objasní termíny počasí a podnebí a pojmenuje činitele, které je ovlivňují 3. žák na základě práce s tematickými mapami a diagramy vysvětlí, jak vzájemné postavení Země a Slunce ovlivňuje vertikální a horizontální rozložení sluneční energie na Zemi; na základě výše uvedeného vymezí na mapách rozsah jednotlivých podnebných pásů 4. vysvětlí rozmístění vzdušných hmot v troposféře a jejich pohyb během roku 5. žák vysvětlí časoprostorový výskyt určitých klimatických jevů ve vztahu k ročním změnám vzájemného postavení Země a Slunce (výskyt monzunů, hurikánů, tornád, záplav) 6. žák pozoruje (měří), zaznamenává a vyhodnocuje pomocí klimatických charakteristik aktuální stav počasí v libovolný den; na základě svých znalostí a pozorování předpovídá další vývoj počasí 7. žák vyčte ze synoptické mapy stav počasí v dané oblasti 8. žák objasní, jak se mění teplota vzduchu, množství a charakter srážek se stoupající nadmořskou výškou 9. žák (na základě rozboru sekundárních dat) analyzuje a hodnotí globální změny klimatu a vybrané živelné pohromy <p>ad litosféra</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. žák popíše a klasifikuje globální tvary zemského povrchu – reliéfu pevnin, oceánů a moří 2. žák si vybavuje stavbu zemského tělesa, zejména zemské kůry 3. žák vyjádří základní představu o působení vnitřních přírodních sil v zemském tělese, mechanismu pohybu litosférických desek a procesech probíhajících na jejích okrajích (vzniku a zániku zemské kůry) 4. žák vyjádří základní představu o působení vnějších přírodních sil na zemský povrch 5. žák objasní protikladné působení vnitřních a vnějších přírodních činitelů na utváření zemského povrchu 6. žák vyjmenuje a popíše jednotlivé fáze erozního cyklu 7. žák vyhledává na fyzické/tematické mapě světa oblasti s častým výskytem zemětřesení a sopečné činnosti a objasní jejich

	<p>rozmístění v globálním měřítku</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. žák na základě vybraných konkrétních příkladů katastrof analyzuje a hodnotí jejich účinky na přírodní podmínky a lidskou společnost, zjištěné skutečnosti zobecňuje 9. žák na základě vybraných konkrétních přírodních katastrof podobného rozsahu porovnává jejich dopady v zemích/oblastech s různým stupněm ekonomické vyspělosti <p>ad hydrosféra</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. žák popíše složení hydrosféry a rozložení zásob vody na Zemi 2. žák objasní a jednoduše graficky znázorní koloběh vody na Zemi 3. žák objasní vliv oceánů a moří na charakter podnebí a počasí 4. žák srovnává jednotlivé části vodního toku od pramene k ústí – graficky znázorní příčné profily jednotlivých částí vodního toku; na základě práce s topografickou mapou vytvoří podélný profil vybraného vodního toku 5. žák objasní a graficky znázorní odtokové režimy vybraných řek s polohou v různých podnebných pásmech 6. žák analyzuje a hodnotí příčiny a důsledky záplav v ČR v roce 1997 a 2002 7. žák (na základě rozboru sekundárních dat) zhodnotí přístup k vodě a její spotřebu v různých regionech světa <p>ad pedosféra</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. žák popíše vznik a složení půdy 2. žák rozlišuje jednotlivé půdní horizonty a jejich vlastnosti u vybraných typů půd, které jsou charakteristické pro Českou republiku 3. žák objasní závislost (globálního) rozmístění půdních typů na klimatických podmínkách (teplotě a srážkách) 4. žák objasní vztah mezi kvalitou půdy a jejím zemědělským využitím v různých regionech světa 5. žák objasní proces degradace půdy a její dopady na zemědělskou činnost (a lidskou společnost) 6. žák porovná časoprostorové změny poměrného zastoupení zemědělské, lesní půdy a stavebních ploch <p>ad biosféra</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. žák rozlišuje biotu Země na souši, vnitrozemském vodstvu a v oceánech/mořích 2. žák objasní proces vzniku fytozemy a vysvětlí vzájemné vztahy v rámci potravního produkčního řetězce 3. žák charakterizuje základní biomy Země a s pomocí tematické mapy biomů objasní jejich prostorový výskyt 4. žák charakterizuje jednotlivé výškové (vegetační) stupně v pohořích a objasní jejich vznik v důsledku změn teplot vzduchu a množství srážek v závislosti na stoupající nadmořské výšce 5. žák uvádí příklady využití bioty člověkem a zařazuje biotu mezi obnovitelné přírodní zdroje žák s pomocí mapy lokalizuje centra původu jednotlivých kulturních plodin; vysvětlí pojem geneticky modifikované potraviny
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák rozliší síly, které utvářejí a utvářejí zemský povrch.

2013

2. Žák porovná působení vnitřních a vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí.
3. Žák dokáže na mapách určit a ohraničit podnebné pásy.
4. Žák uvede vliv šířkové pásmovitosti a výškové stupňovitosti na život lidí a organismů, zejména na zemědělství.
5. Žák vysvětlí rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí.
6. Žák pojmenuje činitele, které ovlivňují počasí a podnebí.
7. Žák popíše rozmístění vody na Zemi a význam vody pro život lidí a organismů.
8. Žák vysvětlí podstatu oběhu vody na Zemi a vztahy mezi srážkami, výparem a odtokem.
9. Žák popíše dostupnost vodních zdrojů v různých regionech světa.
10. Žák uvede s pomocí školního atlasu světa hlavní typy půd.
11. Žák uvede na příkladech proces znehodnocení půdy a jeho dopad na zemědělskou činnost a lidskou společnost.
12. Žák popíše hlavní přírodní krajiny (biomy) a jejich prostorový výskyt na Zemi.

3. tematický okruh: Regiony světa

Ročník	9.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-3-01 Žák rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák identifikuje přírodní (klíma, vegetace, půdy, vodstvo...) a společenské (jazyk, náboženství, zemědělství, politický, ekonomický systém...) charakteristiky regionů světa. 2. Žák na příkladech ilustruje, jak vybrané přírodní a společenské charakteristiky ovlivňují charakter regionů světa.
2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák uvede na příkladech, které přírodní podmínky mají vliv na rozmístění regionů světa. 2. Žák uvede na příkladech, jak vybrané přírodní podmínky ovlivňují charakter regionů světa. 3. Žák uvede na příkladech, jak vybrané společenské podmínky a vztahy ovlivňují charakter regionů světa. 4. Žák na příkladech vymezení podle vybraných přírodních nebo společenských kritérií regiony světa
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-3-02 Žák lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák lokalizuje na mapách světadíly a oceány a vybrané regiony světa. 2. Žák na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik lokalizuje regiony světa. 3. Žák u zadaných světových regionů identifikuje a odlišuje jejich přírodní a společenské charakteristiky. 4. Žák porovnává vybrané světové regiony na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik. 5. Žák lokalizuje rozvojová jádra a periferní zóny. Žák zdůvodní lokalizaci rozvojových jader a periferních zón.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik jednotlivé světadíly, oceány a velké oblasti (regiony) světa. 2. Žák lokalizuje ve světadílech a jejich oblastech (regionech) jejich rozvojová jádra a periferní zóny. 3. Žák uvede ve vybraných regionech světadílu jejich přírodní a společenské charakteristiky. 4. Žák přiměřeně srovnává regiony světadílu podle vybraných přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických kritérií.

Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-3-03 Žák porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných regionů světa a vybraných (modelových) států.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák identifikuje a popíše s využitím různých zdrojů (textů, map, fotek, tabulek, grafů...) přírodní a společenské charakteristiky vybraných modelových států. 2. Žák porovná přírodní a společenské charakteristiky vybraných modelových států. 3. Žák zdůvodní odlišnosti mezi přírodními a společenskými charakteristikami vybraných modelových států. 4. Žák zhodnotí možnosti využití přírodních a společenských dispozic vybraných modelových států.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák lokalizuje geografickou polohu jednotlivých světadílů, oceánů a modelových států (regionů). 2. Žák porovná vybrané modelové státy (regiony) světa podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-3-04 Žák zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák popíše s využitím různých zdrojů (textů, map, fotek, tabulek, grafů...) přír. a společenské char. vybraných regionů. 2. Žák porovná přírodní a společenské char. vybraných konkrétních příkladů regionů světa v různých časových horizontech. 3. Žák na příkladech ilustruje, jak přírodní i společenské podmínky a procesy ovlivňují charakter regionů. 4. Žák zdůvodní, proč se různé regiony světa odlišují z hlediska přírodních (klimatické, tektonické pochody, eroze) a společenských charakteristik (migrace, růst populace, urbanizace, způsob dopravy, náboženství, ekonomické aktivity a politické charakteristiky). 5. Žák analyzuje příčiny přírodních a společenských změn a prostorových interakcí ve vybraných regionech světa (např. posun litosférických desek, sopečná činnost, zemětřesení, klimatické jevy, rozmístění vegetace, oběh vody, zavlažování, eroze půdy, desertifikace, odlesňování, nedostatek přírodních zdrojů, rozmístění populace, ekonomická struktura, urbanizace, globalizace, světový obchod, války, migrace, růst dopravy, cestovní ruch, znečištění oceánů). 6. Žák stanovuje hypotézy týkající se vývoje přírodních a společenských změn a prostorových interakcí ve vybraných regionech světa. 7. Žák navrhuje ekologicky, sociálně a ekonomicky únosné řešení vybraných přírodních a společenských problémů ve vybraných regionech světa.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák popíše, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů. 2. Žák popíše, jaký dopad budou mít tyto změny na přírodní prostředí. 3. Žák uvede na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech. 4. Žák uvede, jaký dopad mají společenské změny na budoucí vývoj společenského prostředí.

4. tematický okruh: Společenské a hospodářské prostředí

Ročník	9.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-4-01 Žák posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák rozpoznává sloupcové grafy (porodnost/úmrtnost) vyspělých a rozvíjejících se státy světa. 2. Žák rozpoznává věkové pyramidy vyspělých a rozvíjejících se státy světa. 3. Žák lokalizuje sloupcové grafy podle výše porodnosti/úmrtnosti do modelu demografického přechodu, do fáze I až IV (V). 4. Žák lokalizuje podle charakteru věkové pyramidy do modelu demografického přechodu, do fáze I až IV (V). 5. Žák porovnává rozdíly v demografických charakteristikách mezi vyspělými a rozvíjejícími se státy. 6. Žák hodnotí rozdíly v demografických charakteristikách mezi vyspělými a rozvíjejícími se státy. 7. Žák rozlišuje zvyky a kulturu v odlišných kulturních oblastech (pití, jídlo, svátky, vnímání času a další). 8. Žák klasifikuje určité státy světa podle zvyků a kultury v odlišných kulturních oblastech (pití, jídlo, svátky, vnímání času a další). 9. Žák identifikuje části světa podle náboženského vyznání. 10. Žák porovnává části světa podle náboženského vyznání.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák zhodnotí obyvatelstvo světa a jeho části na základě využití různých informačních zdrojů podle hustoty zalidnění, podle věkové a náboženské struktury, podle zaměstnanecké struktury. 2. Žák rozliší vybraná hlediska obyvatelstva hospodářsky vyspělých a méně vyspělých zemí. 3. Žák rozliší kulturní odlišnosti různých částí světa. 4. Žák uvede na příkladech kulturní odlišnosti ve svém osobním okolí (třída, rodina, přátelé, sousedé, denní život dětí apod.)
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-4-02 Žák posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák z nabídky možných umístění sídel na mapě uskutečňuje tu nejvhodnější. 2. Žák na základě příkladů z ČR identifikuje funkce měst (lázeňská, dopravní, administrativní a dal.). 3. Žák vyjmenuje hierarchii sídel (samota až metropole). 4. Žák hodnotí venkovské sídlo a městské sídlo v Evropě.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák uvede význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel. 2. Žák rozliší na příkladech sídla různé hierarchické úrovně a různých funkcí. 3. Žák porovná specifika života na venkově a ve městech i vliv dojížděky z venkova do měst.

Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-4-03 Žák zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák ke světovým surovinovým a energetickým zdrojům zařazuje místa spotřeby ve vyspělých státech. 2. Žák posoudí, které vyspělé státy mají vysoký podíl svých vlastních surovinových a energetických zdrojů a které naopak nízký podíl či nedostatek. 3. Žák klasifikuje strukturu, složky a funkce průmyslu v rozvíjejících se trzích (tygři) a strukturu, složky a funkce ekonomiky ve vyspělých státech.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák rozlišuje sektorovou strukturu hospodářství a její vývoj, nejlépe podle sektorové zaměstnanosti v jednotlivých zemích. 2. Žák lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznam. země jejich spotřeby, nejlépe na příkladu ropy. 3. Žák přiměřeně zhodnotí složky a funkce světového hospodářství. 4. Žák zhodnotí funkci zemědělství pro život lidí. 5. Žák zhodnotí funkci zpracovatelského průmyslu ve světovém hospodářství.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-4-04 Žák porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák identifikuje z lokalit zdrojů a z lokality trhu nejvýhodnější lokaci podniku na zpracování surovin z uvedených lokalit. 2. Žák identifikuje, kde je nejvýhodnější poloha prodejce zboží. 3. Žák porovnává výhodnost umístění trhu ve vztahu ke zdrojům či surovinám.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák uvede obecné předpoklady pro územní rozmístění výroby a spotřeby. 2. Žák uvede na příkladech hlavní lokalizační faktory konkrétních vybraných hospodářských aktivit.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-4-05 Žák porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák srovnává rozdíly mezi seskupením NAFTA a EU. 2. Žák vyjmenuje dopady rozhodnutí uskupení OPEC do jeho osobního života nebo do života jeho rodiny. 3. Žák vyjmenuje, jak a jakým způsobem působí MMF a SB na státy, které jsou v hospodářských a finančních problémech (vyspělé/méně vyspělé státy).
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák rozliší státy světa a regiony států světa podle různých kritérií – kulturních, hospodářských, obchodních, politických, bezpečnostních (vojenských). 2. Žák jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integrací států světa. 3. Žák uvede na příkladech oblasti působení světových organizací a integrací.
Očekávaný výstup	Z-9-4-06 Žák lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních

RVP ZV	světových regionech.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák lokalizuje (identifikuje) na mapě světa informaci (konflikt) z denních zpráv. 2. Žák pojmenuje strany zainteresované v konfliktu. 3. Žák hodnotí dopady konfliktu do svého osobního života nebo do života jeho rodiny.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák lokalizuje příklady ohnisek napětí a konfliktů ve světě. 2. Žák pojmenuje na příkladech charakter napětí a konfliktů ve světě a jejich možné důsledky. 3. Žák uvede význam a úlohu vybraných mezinárodních institucí a organizací při řešení konfliktních situací.

5. tematický okruh: Životní prostředí

Ročník	9.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-5-01 Žák porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák popíše krajiny dneška z hlediska jejich ovlivnění člověkem: přírodní krajina; přírodě blízká krajina; kulturní krajina – produkční; kulturní krajina kontrolovaná; kulturní krajina technická. 2. Žák umí v krajině rozpoznat různé přírodní zdroje a rozčlenit je na obnovitelné a neobnovitelné. 3. Žák posoudí ortofotomapu určitého území a uvede, jak by se mělo její využívání změnit. 4. Žák rozpozná a vyhledá mapu, kde najde primární strukturu krajiny, sekundární strukturu krajiny a terciární strukturu krajiny. 5. Žák uvádí na konkrétních případech výše uvedené typy krajin.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák uvede na příkladech specifické znaky a funkce pozorované krajiny. 2. Žák rozliší vzhled a znaky krajin z hlediska působení lidských činností.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-5-02 Žák uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák popíše přírodní složky krajiny a uvede na příkladech, jak mohou být ovlivněny člověkem. 2. Žák na základě srovnání letního a zimního období zhodnotí, jaké změny se v těchto obdobích projevují v působení na hospodářskou činnost člověka. 3. Žák popíše ekonomickou strukturu krajiny z prostorového hlediska – mozaika využití ploch, z hlediska toho jakou funkci mají jednotlivé plochy v krajině pro hospodářské aktivity a z hlediska časového – jednotlivá roční období. 4. Žák doloží na příkladech, jak různé geografické podmínky ovlivňují materiál a vzhled staveb v různých částech světa a v ČR. 5. Žák popíše, jaké dopady mají různé atmosférické hazardy na jednotlivé části světa.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních složek a prvků krajiny v místním regionu. 2. Žák popíše, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, na rozmanitost přírody (biodiverzitu). 3. Žák dokáže vyhledat na mapě světa rozmístění hlavních přírodních krajin (biomů). 4. Žák uvede na příkladech vliv lidských faktorů na změny v biomech. 5. Žák uvede příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-5-03 Žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák identifikuje a popíše technologické hazardy, které mohou mít negativní dopad na přírodní prostředí. 2. Žák popíše a analyzuje kladné i záporné dopady moderních technologií na životní prostředí.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Žák analyzuje, jakým způsobem jsou různé přírodní oblasti na světě nejvíce postiženy lidskou činností – kácení pralesů, výstavba přehrad, vypalování lesů, rozšiřování pouští. 4. Žák analyzuje a hodnotí působení člověka v místním regionu, obci, městě a umí při tom používat základní nástroje SWOT analýzy. 5. Žák charakterizuje různé kultury a jejich prostředí a srovnává, jak kultura reflektuje podmínky prostředí. 6. Zhodnotí, jak je důležitá role jednotlivých přírodních zdrojů ve společnosti a jaký může mít dopad na vývoj a politiku v jednotlivých regionech.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák uvede na příkladech důsledky nežádoucích změn přírodního prostředí na lidské činnosti. 2. Žák vysvětlí na příkladech dopady hospodářských aktivit na krajinu, přímých i nepřímých. 3. Žák dokáže popsat princip skleníkového efektu, problematiku globálního oteplování a úbytku ozonové vrstvy. 4. Žák vysvětlí s uvedením příkladů, co je to přírodní riziko a jak mu předcházet nebo jej snížit. 5. Žák uvede na příkladech zásady správného chování a postupů v prostředí (horské, pouštní, polární aj.), kde mu jde o přežití a hrozí mu přírodní rizika, případně živelní pohromy. 6. Žák vysvětlí na příkladech principy ochrany přírody a udržitelného života.

6. tematický okruh: Česká republika

Ročník	9.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-6-01 Žák vymeze a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák lokalizuje na mapách místní region 2. Žák identifikuje specifické přírodní, společenské a kulturní charakteristiky místního regionu 3. Žák zdůvodní specifčnost místního regionu na základě srovnání s jinými regiony obdobného měřítka
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák lokalizuje místní region podle zvolených kritérií (bydliště, sídlo školy, obec s pověřeným obecním úřadem, obec s rozšířenou působností– město, statutární město, krajské město, kraj, chráněná krajinná oblast, národní park, euroregion a pod.) 2. Žák uvede na příkladech znaky a specifika místního regionu.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-6-02 Žák hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák identifikuje a popíše s využitím různých zdrojů (textů, map, fotek, tabulek, grafů...) přírodní a společenské charakteristiky místního regionu. 2. Žák přiřadí místní region (mikroregion) k vyšším územním celkům. 3. Žák na příkladech ilustruje, jak přírodní i společenské podmínky a procesy ovlivňují charakter místního regionu. 4. Žák analyzuje příčiny přírodních a společenských změn a prostorových interakcí v místním regionu. 5. Žák stanovuje hypotézy týkající se vývoje přírodních a společenských změn a prostorových interakcí v místním regionu. 6. Žák zhodnotí možnosti využití přírodních a společenských dispozic pro rozvoj místního regionu. 7. Žák navrhuje ekologicky, sociálně a ekonomicky únosné řešení vybraných přírodních a společenských problémů v místním regionu.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák uvede silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů. 2. Žák zařadí místní region do vyšších územních celků. 3. Žák uvede perspektivy místního regionu.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-6-03 Žák hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák identifikuje a popíše s využitím různých zdrojů (textů, map, fotek, tabulek, grafů...) přírodní a společenské charakteristiky České republiky.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Žák porovná přírodní a společenské charakteristiky České republiky s vybranými evropskými i mimoevropskými modelovými státy. 3. Žák na základě srovnání s vybranými evropskými i mimoevropskými modelovými státy zdůvodní specifickou přírodních a společenských charakteristik České republiky. 4. Žák zhodnotí možnosti využití přírodních a společenských dispozic České republiky v evropském a světovém kontextu.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák porovná význam polohy České republiky v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie. 2. Žák uvede s využitím různých zdrojů přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky. 3. Žák porovná s využitím různých dostupných zdrojů a podle vybraných kritérií (HDP, kupní síla, klasifikace regionů Evropské unie) přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky s vybranými (modelovými) státy.
Očekávaný výstup RVP ZV	<p>Z-9-6-04 Žák lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.</p>
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a vybrané místní regiony (mikroregiony). 2. Žák identifikuje a vymezí s využitím různých zdrojů (textů, map, fotek, tabulek, grafů...) přírodní a společenské regiony ČR. 3. Žák porovná vybrané přírodní a společenské regiony České republiky.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a další vybrané regiony. 2. Žák uvede hlavní jádrové a periferní oblasti ČR, přiměřeně hodnotí jejich rozvojové charakteristiky, zacílení rozvoje. 3. Žák uvede přírodní, společenské a hospodářské charakteristiky krajů a dalších regionů České republiky.
Očekávaný výstup RVP ZV	<p>Z-9-6-05 Žák uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.</p>
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinár. a nadnár. institucích, organizacích a integracích států.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák uvede příklady zapojení ČR do světových mezinár. a nadnárodních institucí, organizací a integrací států. 2. Žák uvede význam členství České republiky v Evropské unii.

7. tematický okruh: Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Ročník	9.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-7-01 Žák ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.
Indikátory 2011	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák se umí orientovat v různých druzích map za pomoci buzoly. 2. Žák ovládá základní techniky odhadu vzdáleností a nepřímého měření výšek objektů. 3. Žák bezpečně určí své stanoviště v topografické mapě a následně je vyhledá i v mapě tematické. 4. Žák se umí orientovat podle GPS a zaznamenávat do přístroje polohu jednotlivých objektů. 5. Žák dokáže používat různé techniky pro sběr dat z primárních zdrojů.
Indikátory 2013	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák se orientuje v terénu pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy) a map. 2. Žák určí světové strany pomocí přístrojů. 3. Žák použije prakticky mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-7-02 Žák aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák zakreslí pozorovaný výřez krajiny. 2. Žák na základě historických fotografií, map či leteckých snímků dokáže určit změny v pozorované krajině. 3. Žák dokáže pořizovat dokumentární snímky zvoleného objektu či výřezu krajiny. 4. Žák rozpoznává a analyzuje strukturní prvky sledované krajiny. 5. Žák vytvoří mapu využití krajiny podle vytvořené legendy a zhodnotí její základní funkce. 6. Žák porovná legendu své vytvořené mapy s legendou určité mapy využití země.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák rozpozná objekty, jevy a procesy ve sledované krajině. 2. Žák zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo elektronické mapy. 3. Žák určí změny v pozorované krajině na základě porovnání historických a současných zdrojů informací. 4. Žák umísťuje objekty v krajině do předem daných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce). 5. Žák při popisu sledované krajiny užívá správně odbornou geografickou terminologii.
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-7-03 Žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák sleduje předpověď počasí a rozeznává jeho projevy v reálné krajině. 2. Žák vyjmenuje a popíše environmentální ohrožení a určí jejich možný dopad na území, ve kterém se nachází. 3. Žák zná a používá zásady chování při akutním nebezpečí zásahu bleskem, při povodních či příválových deštích. 4. Žák popíše a vysvětlí, jaká biologická ohrožení mohou působit na území, ve kterém se nachází.

	5. Žák vysvětlí, co je to záchranný systém a jaký je základní obsah evakuačního zavazadla.
	<ol style="list-style-type: none">1. Žák respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině.2. Žák popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací.3. Žák popíše vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny).